

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI DERGİSİ

DİNİ, AHLÂKİ, EDEBİ, MESLEKİ AYLIK DERGİ

9. Cilt

Mayıs - Haziran 1970

96 - 97. Sayı

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
Kur'ân-ı Kerim'de İktisad Esasları	
Doç. Dr. İsmail CERRAHOĞLU	131
Kur'ân'da İlmî İcâz	
Çeviren: Dr. Süleyman ATEŞ	140
Şeytan Mantığı ve Namaz	
Doç. Dr. Talât KOÇYİĞİT	151
Yazı	147
19. Asra Kadar İslâm Dünyasındaki Bilim Faâliyetine Kısa Bir Bakış	
Doç. Dr. Necati ÖNER	154
Tabiat Hâdiselerinde Kanunlar	
Yük. Müh. T. UTKU	158
Hz. İbrâhim'le Peygamberimiz'in Ayak İzleri	
M. Âsım KÖKSAL	160
Fetih Marşı	
Arif Nihat ASYA	163
İstanbul Fethini Gören Üsküdar	164
Lamartin'in Peygamber Efendimiz Hakkındaki Sözleri	167
Sâidetü'l-Iyâdî'nin Oğlu Kuss	168
Dinî Eğitimde Metot	
Yakup ÜSTÜN	170
Bir Gece	
Mehmet ÂKİF	173
Peygamberimiz (S.A.S.) in Allah'dan Korkusu ile Allâh'a Olan Sevgisi	
Lâtîfi ŞENTÜRK	174
Dertli Dolap	
Yûnus EMRE	177
İslâm'da İsmet İnancı	
Avni İLHAN	178
Sualli Cevaplı İlm-i Hal Bilgileri (Tahâret ve Sulara Dâir)	181
Sun'î İlhak'la İlgili Başkanımız Sayın Lâtîfi Doğan'ın Beyânâtı	185
Doç. Dr. Kemal Üstay'ın Sayın Lâtîfi Doğan'a Cevabî Yazısı	185
Fetvâ Eminleri	187
Osmanlı Şeyhü'l-İslâmlarının Terâcim-i Ahvâli	189
Diyanet İşleri Başkan Vekili Lâtîfi Doğan'ın Hava Kuvvet- leriyle İlgili Beyânâtı	190
H a b e r l e r	191

A L L A H

i

L

i

M

K A İ N A T

TABIAT HÂDİSELERİNDE KANUNLAR

T. UTKU

Yük. Müh.

ÖZET: Yazıda, tabiatın şuurlu ve ustaca bir düzen içinde hâdiselerin sebebetî zincirine bağlı ve tabiatta fevkalâde incelikler bulunduğu anlatılmaktadır.

Tabiat hâdiseleri, tabiatta İlâhî kanunlara göre cereyan eden hâdiselerin tamamıdır. Basit olarak; yağmurun yağması, güneşin doğması, otların büyümesinden mevsîmi gelince hayvanların çiftleşip yavru olmasına kadar hepsi Allâh'ın kanunlarına göre meydana gelen birer tabiat hâdiseleridir. Yâni tabiat kanunu denen hâdiseler, çevremizde Allâh'ın emirleriyle hâsıl olan olaylardan başka bir şey değildir.

İşte bu çerçeve içerisinde kendisi de tabiatın bir parçası olan, onda gözlerini açan insan bu hâdiseleri fazlaca yadırgamadan, bâzan korku, bâzan da bir sevinçle takibederek büyür.

Korku duyar. Tabiatı, İlâhî idarenin dışında gören basit düşüncelilerin korkusu o hâdiseyi bâzan o kimselerin nazarında tanrılaştırır. Meselâ şimşeğe, yıldırıma tapar. Bâzan güneşin kudretine kapılır. Bâzan da tabiî hâdiseleri ilâhların bir gazâbı olarak görür. Genel olarak da tabiî hâdiselerin çok sık tekerrüründen dolayı, o hâdisenin mutlaka öyle olması lâzımgelirmiş gibi, çok tabiî sayar. Bu hal insanın tabiî hâdiseye karşı ilgisini zayıflatır, körletir. Herhalde onun bu durumu, insan dikkatinin tabiat hâdiselerine yönelmesini önlemiş; ilmin, fen ve tekniğin asırlarca yerinde saymasını intâc etmiş ve edecektir.

İnsan dikkati tabiî hâdiselere yöneldikçe şüphesiz onda yaradılışın hikmetlerini ve inceliklerini bulacaktır. Bu, bize, tabiatın veya tabiatdaki düzenin fevkalâde bir şuur içinde olduğunu gösterir. Bilhassa canlı tabiatı konu edinen eserler buna âit binlerce şaşırtıcı misâllerle doludur. Meselâ bitkiler âleminde dölleme iki şekilde olmaktadır. Bunlardan birincisi rüzgârla, ikincisi ise arılar ve böceklerledir. Âşikârdır ki rüzgârla döllemede dölleme ihtimali çok zayıftır. Fakat bu tip bitkiler tetkik edilirse bir bitkide milyonlarca erkek dölleme hücrelerinin mevcut olduğu görülür. Bir söğüt ağacında binlerce püskülden sadece birisinde altı milyon döllemeye hazır erkek hücre sayılmıştır. Bir çam ağacında dölleme devresinde gördüğümüz toz bulutu bunun en güzel misâlidir. Buna mukabil arılar ve böceklerle döllenen bir bitkide çiçekler göz alıcı şekilde renklidir, güzel kokuludur ve ayrıca öz suyuna sâhiptir. Böcekler ve arılar öz suyunu emerler ve karşılığında döllemeyi yaparlar.

Milyonlarca senedenberi dünyadaki pislikler değişmeden bünyelerini aynen muhafaza etselerdi nehirler, göller ve denizler bir fosseptik çukuru manzarası alır-

lardı. Mikroorganizma dediğimiz çok küçük canlı varlıklar pislikleri sür'atle parçalayarak bünyelerini tamamen değiştirirler.

İnsan dikkati tabiî hâdiselere yöneldikçe bu hâdiseler arasında bâzı münâsebetler görecektir. Bu, dış görünüşü ile, bir sebepler - netîceler zinciridir. İşte hâdiselerdeki bu sebep - netîcelerin bilindiği kadar fen - teknik ilerler ve insan Allâh'ın bu nîmetlerinden o kadar çok istifade eder.

Suyun, gübrenin, toprağa ne zaman verilirse daha iyi mahsûl alabileceğini veya daha iyi budama ile yine daha çok ve kaliteli mahsûle gideceği, hangi araziden su, nereden petrol veya kömür çıkabileceğinin bilinmesi tabiattaki bâzı münâsebetlerin bilinmesine bağlıdır.

Buna göre tabiat hâdiseleri arasında bâzı münâsebetlerin bulunduğu, bu hâdiselerin belli ve sabit kanunlara göre vuku' bulunduğu anlaşılır. Meselâ elinize aldığınız bir taşı onbin defa bıraksanız yere düşer. Suya daldırdığınız bir cismin daldırılan cismin hacmine eşit bir kuvvetle su tarafından kaldırıldığı bilinir. Müsbet ilmin konusu tabiat hâdiseleri arasındaki bu münâsebetleri bulup çıkarmak, formüle etmek ve bu hâdiselerin sebeplerini îzah etmeye çalışmaktır.

Taşın bir yer çekimi kuvveti sebebiyle düştüğünü insan zekâsı çok geç farkedebilmiştir. Elma ağacının altında uyuyan adamın kafasına elma düştüğü ve korku ile uyanan âlimin buna yer çekiminin sebep olduğunu farkettiği zaman târih 18. asrı gösteriyordu.

Böyle bir çekim veya câzibe kuvveti dünyamız ve dünyamız gibi diğer yıldızlarda hattâ atomlar dünyâsında da mevcut. Ay'ın bir câzibesi, aynı şekilde Güneş'in de bir câzibesi var. Dünyâ çekim kuvveti dünyâdan uzaklaştıkça azalır ve nihayet sıfır olur. Artık o noktada, şâyet elinizde büyükçe bir kaya parçası varsa onu bıraksanız, o kaya parçası muallâkta, boşlukta kalır, düşmez. Düşünebilir misiniz kayanın boşlukta durduğunu? Dünyâ,

Ay, Güneş ve diğer binlerce yıldız da boşlukta durmuyor mu?

Şimdi şu sorulsa: Newton Kanununa göre tesir eden bir çekim kuvveti mevcut. Bu çekim kuvvetinin aslı veya öz sebebi ne?

Hâdiselerin kanunlarını tesbit etmekle hâdiselerin asıl sebeplerini tesbit etmek aynı şey değil. Elektriğin ne olduğunu tam bilmiyoruz ama, elektriğe âit bütün münâsebetler kanun halinde bulunmuştur. O halde hâdiselerin öz sebebi, Yaraticının o maddelere verdiği bir husûsiyet, bir özelliktir. Şu toprak, hava veya ağaç muayyen özelliklerde, muayyen kabiliyetlerdeki maddelerdir. Bu kabiliyetleri biz ölçeriz, tesbit ederiz. Fakat bu özelliklerin menşei konusunda hiçbir dahlimiz yoktur. Sâdece Yaraticının bunlara verdiği özellikler vardır.

Netîce: Şu basit karşılaştırmayı yaparak netîceye gelirsek; birçok cezaî müeyyidelerine, yolun sağ, sol şeritlerinin birbirinden ayrılmış olmasına, birçok trafik işâretlerine ve lâmbalarına rağmen 20. asrın trafik düzeninde bile her gün sayısız kazalar olmaktadır. Allâh'ın koyduğu düzen o kadar fevkalâdedir ki, milyonlarca senedir, en ufak bir karışıklık ve çatışma ihtimali dahi meydana gelmemiştir.

Meşhur atom âlimi Einstein (Aynştayn), kâinata kaosun (karışıklığın) değil, nizâmın hâkim olduğuna inanıyor ve "Allah kâinatla zar oyunu oynamıyor." diyor.

Bütün bu söylenenleri iki maddede özetlersek:

1 — Tabiatla hesaplı bir düzen var. Tabiatın bu fevkalâde plânlılığı bir fonksiyonellik arzeder. Yâni hiçbir şey gâyesiz ve sebepsiz değildir. Hepsinin bir fayda ve lüzum üzere yaratıldığı anlaşılıyor.

2 — Bu hâdiseler arasında bir muayyeniyet göze çarpıyor. Muayyeniyetten kastedilen ise, aynı sebeplerin dâimâ aynı neticeleri doğurduğudur.

İlmî araştırmaların dayanak noktası da budur.